

una entitat amb valors

Protocol per a
la prevenció i
abordatge de les
violències a la

UNIO ESPORTIVA D'HORTA

ÍNDEX

1. Preàmbul	4
2. Àmbit de protecció	5
3. Marc conceptual	6
3.1 La violència sexual a l'esport	7
4. Mesures de sensibilització i prevenció	10
5. Detecció. A qui demanar ajuda	11
6. Procediment d'actuació	12
6.1 Declaració de principis i garanties del procediment	12
6.2 Orientacions pràctiques davant d'una situació de violència	13
6.3 Via interna	15
6.3.1 Resum del circuit de la via interna	18
7. Seguiment del protocol	19
8. Annexos	20
8.1 Model de comunicació de supòsit o evidència	20
8.2 Marc legal	21

1. Preàmbul

El protocol que us presentem a continuació des de la **Unió Esportiva d'Horta** (UEH) és un dels fruits d'anys de treball sostingut, per emfatitzar i materialitzar els diferents valors i principis que ens defineixen i ens singularitzen, amb l'objectiu d'aconseguir un entorn productiu, segur i respectuós per a totes les persones que en formen part.

Tant el primer protocol que es va elaborar com aquesta actualització s'han fet pensant en totes les persones que, d'una manera directa o indirecta, col·laboren amb la Unió Esportiva d'Horta, des dels i les esportistes, fins al cos tècnic, passant per les famílies, l'equip de professionals, voluntaris i les voluntàries i pels usuaris i usuàries de les instal·lacions del CEM Horta, projecte municipal gestionat per Horta Esportiva AIE, entitat participada en un 70% per la Unió Esportiva d'Horta conjuntament amb el 30% de la Unió Atlètica d'Horta.

L'equitat de gènere és un dels valors de la nostra entitat. Es tradueix en la defensa i la promoció de la igualtat de gènere i en la tolerància zero a qualsevol forma de discriminació i/o violència per raó de sexe. Des de la UEH, entenem que totes les dones i homes, joves i infants que pertanyen al nostre col·lectiu tenen dret que es respecti la seva dignitat, així com tenen l'obligació de tractar les persones amb les quals es relacionen per motius laborals, esportius i/o d'oci, amb respecte, i de col·laborar perquè tothom sigui respectat.

D'acord amb aquests principis, a la UEH estem implicats/es en la lluita contra qualsevol forma de violència, amb especial atenció a la violència sexual. Per tal d'aconseguir aquest propòsit, la nostra entitat es compromet a:

- Difondre el protocol i facilitar oportunitats d'informació i formació per a totes les persones membres i, en especial, pel personal responsable de contribuir a crear una major consciència sobre aquest tema i el coneixement dels drets, obligacions i responsabilitats de cada persona.
- Donar suport i assistència específica a les persones que puguin estar patint aquestes situacions, nomenant una persona o relació de persones amb la formació i aptituds necessàries per a aquesta funció.

- Articular i donar a conèixer les diferents vies de resolució d'aquestes situacions dins l'entitat.
- Garantir que totes les comunicacions d'índici o sospita de violència es tractaran rigorosament i es tramitaran de forma justa, ràpida i amb confidencialitat.
- Garantir que la persona assetjada que demani ajuda o les persones que participin en el procés de resolució no rebran cap tipus de represàlia.

El protocol que presentem tot seguit, concreta aquests compromisos i serà revisat periòdicament.

2. Àmbit de protecció

Aquest protocol és una eina que té per finalitat prevenir, detectar i actuar davant les violències, i específicament, les violències sexuals.

És d'aplicació a totes les persones - menors d'edat o adultes - vinculades a la Unió Esportiva d'Horta:

- Personal d'Horta Esportiva AIE (CEM Horta) i la UEH.
- Persones en procés de formació (becaris/àries i estudiants en pràctiques).
- Persones usuàries, adults i infants.
- Socis i sòcies de la UEH.
- Persones proveïdores del centre.
- Qualsevol altra persona que mantingui algun tipus de relació - més o menys formalitzada - amb l'organització com, per exemple, les famílies dels i les esportistes.

Cal tenir present que per a la delimitació de l'àmbit d'aplicació, no serà determinant el lloc físic, la jornada o la forma de vinculació jurídica amb la Unió Esportiva Horta. La qüestió rellevant serà sempre la relació de causalitat entre les conductes i l'activitat, perquè aquestes no s'haurien produït si la persona no hagués estat vinculada amb l'organització.

3. Marc conceptual

La violència és un fenomen que s'expressa de múltiples formes – física, psicològica, sexual... - i en escenaris molt variats – família, l'escola, els mitjans de comunicació, etc.-. Així, entenent que en qualsevol context social podem identificar manifestacions de violència, cal pressuposar que en l'entorn esportiu també.

Cal tenir present que existeixen **col·lectius especialment vulnerables** a la violència. Per una banda, la desigualtat de gènere estructural que defineix la nostra societat col·loca a les **dones** en una situació de vulnerabilitat davant la violència masclista i, específicament, davant la violència sexual. Per altra banda, també existeixen evidències de la vulnerabilitat dels **infants i adolescents** enfront de la violència, destacant per la seva prevalença en entorns esportius l'assetjament entre iguals (bullying) i la violència sexual.

Segons la normativa vigent:

- La **violència masclista** consisteix en la violació de drets humans a través de la violència que s'exerceix contra les dones com a manifestació de la discriminació i de la situació de desigualtat en el marc d'un sistema de relacions de poder dels homes sobre les dones i que, produïda per mitjans físics, econòmics o psicològics, incloses les amenaces, les intimidacions i les coaccions, té com a resultat un dany o un patiment físic, sexual o psicològic, tant si es produeix en l'àmbit públic com en el privat (article 2 de la Llei 17/2020, del 22 de desembre, de modificació de la *Llei 5/2008, del dret de les dones a erradicar la violència masclista*, defineix).
 - De les formes que pot adoptar, cal destacar la violència física, la psicològica, la sexual i la digital.
- La **violència exercida contra la infància i l'adolescència** és definida com tota acció, omisió o tracte negligent que priva a les persones menors d'edat dels seus drets i benestar, que amenaça o interfereix el seu ordenat desenvolupament físic, psíquic o social, amb independència de la seva forma i mitjà de comissió, inclosa la realitzada a través de les tecnologies de la informació i la comunicació (article 1 de la *Llei Orgànica 8/2021, de 4 de juny, de protecció integral a la infància i l'adolescència enfront de la violència*).

- De les formes que pot adoptar, cal destacar **el maltractament físic, psicològic o emocional; els càstigs físics, humiliants o denigrants; la negligència; les amenaces; i la violència sexual.**

3.1 La violència sexual a l'esport

Es calcula que **1 de cada 5 persones** pateix violència sexual en entorns esportius abans de complir els 18 anys, per la qual cosa es considera que els protocols de prevenció, detecció i intervenció hi han de prestar especial atenció.

La **violència sexual a l'esport** és definida com "un comportament cap a un individu o un grup d'individus que inclou comportaments sexualitzats amb intenció o sense, legal o il·legal, basats en un abús de poder i confiança i que és considerat per la víctima o per un espectador com a no-desitjat o coercitiu." ¹

A partir d'aquesta definició, cal tenir present:

- La violència sexual es pot cometre "sense intenció". Són aquells casos en els quals la persona agressora no és conscient que genera una situació indesitjada o coercitiva per a la víctima. Per exemple, fent comentaris o preguntes íntimes sobre el cos o bromes amb insinuacions sexuals.
- La violència sexual no sempre implica contacte físic, com són els tocaments inadequats, sinó que també pot ser verbal o no verbal. ²

Violència sexual sense contacte físic	Comportaments transgressors	Violència sexual amb contacte físic
• Fer acudits sexistes, bromes amb insinuacions sexuals. • Cridar de manera que suggereixi sexualització. • Preguntar sobre qüestions íntimes del cos, roba o vida privada. • Fer observacions suggeridores, mirades i missatges amb contingut sexual. • Mostrar fotos, vídeos o objectes amb al·lusions sexuals.	• Apropament inadequat. • Contacte inadequat. • Tocaments inadequats als entrenaments. • Massatges inadequats. • Convidar l'esportista individualment a casa, a fer un àpat, una beguda, anar al cinema. • Exhibir-se davant la persona afectada.	• Fer petons no desitjats. • Fer carícies sexuals no desitjades. • Mantenir contacte físic de naturalesa sexual no desitjat. • Intentar fer actes sexuals no desitjats. • Fer actes sexuals amb penetració sense el consentiment de la víctima amb o sense coerció.

¹ Alexander, K., Stafford, A., & Lewis, R. (2011). The experiences of children participating in organized sport in the UK. Edinburg: Dunedin Academic Press, pàg 61. Citat a Consell Català de l'Esport (2020). La violència sexual a l'esport. Guia per a persones adultes. Disponible a: https://esport.gencat.cat/web/.content/home/arees_dactuacio/esport_i_genere/publicacions/violencia/guia-violencia-sexual-esport-cat.pdf.

² VOICES, for truth and dignity. Projecte Erasmus+ Sport 2016-2018. <http://voicesfortruthanddignity.eu/es/> citat a Consell Català de l'Esport (2020). La violència sexual a l'esport. Guia per a persones adultes

- Així mateix, és important distingir entre assetjament sexual i agressió sexual i tenir en compte que ambdós comportaments poden ser constitutius delictes si compleixen amb els requisits que estableix el Codi Penal (articles 178, 181 i 184 del Codi Penal).

ASSETJAMENT SEXUAL

Es defineix com qualsevol comportament verbal, no verbal o físic no desitjat, d'índole sexual, que tingui com a objectiu o produeixi l'efecte d'atemptar contra la dignitat de la persona o de crear-li un entorn intimidatori, hostil, degradant, humiliant ofensiu o molest (*Llei 17/2020, de 22 de desembre, de modificació de la Llei 5/2008, del dret de les dones a erradicar la violència masclista*).

En funció del vincle entre la persona assetjadora i la persona assetjada s'identifiquen diferents modalitats:

- **Vertical descendent:** quan la conducta és exercida per una persona que té superioritat jeràrquica.
- **Vertical ascendent:** la conducta és exercida per una persona amb inferioritat jeràrquica.
- **Horitzontal:** la conducta és exercida per una persona sobre una altra de la mateixa categoria.

AGRESSIÓ SEXUAL

Ús de la violència física i sexual exercida contra les dones i les persones menors d'edat que és determinada per l'ús premeditat del sexe com a arma per a demostrar poder i abusar-ne.³

³ Font: Consell Català de l'Esport (2021). "La violència sexual a l'Esport. Guia per a persones adultes" [LA VIOLÈNCIA SEXUAL A L'ESPORT, Guia per a persones adultes \(gencat.cat\)](#)

4. Mesures de sensibilització i prevenció

Per crear entorns segurs en el món de l'esport és imprescindible adoptar mesures destinades a evitar que es produeixin violències, tals com:

- Formació destinada a la capacitació de les persones treballadores, caps intermedis i directius i directives sobre les violències que es produeixen en entorns esportius. Tothom ha de ser tenir informació sobre què són i quines formes adopta, per tal de no dur-les a terme, però sobretot per identificar-les si es dona un cas.
- Difusió del protocol, de l'existència de les persones de referència i de la Comissió d'avaluació i seguiment que assessoren i que s'ocupen d'oferir informació, acompanyament i assistència en la resolució de problemes i els procediments davant els diferents casos.
- Establiment i difusió de canals de comunicació que garanteixin que totes les persones del col·lectiu puguin informar de l'existència de casos.
- Establiment de missatges clars per part de la UEH i Horta Esportiva AIE (gestor del CEM Horta) sobre el rebuig total a qualsevol violència i, concretament, a la violència masclista i sexual. Aquests missatges s'inclouran en els documents de benvinguda; la normativa del centre esportiu, cartells, xarxes socials, etc.
- Elaboració d'un codi de conducta. S'identificaran els espais on pot tenir lloc la violència (vestuaris, lavabos, despatxos, passadissos, etc.) i s'establiran normes d'ús preventives amb l'objectiu de minimitzar el risc.

5. Detecció. A qui demanar ajuda.

Quan una persona **pateix o té sospites** que s'està produint una situació de violència ha de contactar amb les **persones de referència** de la Unió Esportiva d'Horta.

COMUNICACIÓ DE LA VIOLÈNCIA

- Persona agredida
- Altres persones

Per comunicar-se amb les persones de referència es posen a disposició els següents **canals de comunicació** i es garanteix la confidencialitat en tots ells.

MÈTODES DE CONTACTE AMB LES PERSONES DE REFERÈNCIA

Adreça de correu electrònic

uehsegura@uehorta.cat

Cal exposar els fets per escrit, preferentment a través del model de comunicació de supòsit o evidència de l'Annex 8.1. S'han d'incloure els següents elements:

- Noms i cognoms de la víctima, de la presumpta persona agressora i possibles testimonis.
- Data, lloc, durada, freqüència i detalls dels fets.

6. Procediment d'actuació

6.1 Declaració de principis i garanties del procediment

El protocol estableix els principis i garanties necessàries per protegir la intimitat i la dignitat de les persones afectades. Així, és bàsic que es garanteixin els següents elements:

- **Confidencialitat:** Les persones que intervinguin en el procediment no poden divulgar informació relacionada amb el contingut del procés d'investigació ni de les comunicacions rebudes.
- **Imparcialitat:** El procés d'investigació s'ha de portar a terme amb total respecte, neutralitat i objectivitat per a totes les parts. Així mateix, la persona a qui se li encarregui no pot tenir cap vinculació amb les parts implicades.
- **Prohibició de represàlies:** Està totalment prohibit emprendre represàlies contra la víctima, testimonis o persones que participen en el procés d'investigació.
- **Protecció de la salut de la víctima:** El procediment ha de garantir totes les mesures necessàries per a protegir o restituir la salut de la víctima.
- **Diligència i compliment de terminis de tramitació i resolució:** El procés d'investigació i la resolució han de ser realitzats dins dels terminis establerts i sense demores injustificades.
- **Restitució de la víctima:** en cas que la víctima hagi patit un empitjorament de la seva vinculació al col·lectiu a causa de la violència viscuda, l'entitat vetllarà per restituir les seves condicions.
- **Garanties jurídiques:** Una vegada demostrat l'existència de violència i finalitzat el procediment establert en el protocol, l'entitat prestarà assistència jurídica a la víctima si la persona agressora vol emprendre accions judicials contra la víctima o terceres persones que hagin intervingut en el procés.

6.2 Orientacions pràctiques davant d'una situació de violència

A la persona que ho pateix:

La persona que considera que està patint una situació de violència, del tipus que sigui, té diferents vies per abordar i resoldre el problema.

Cal tenir present que la utilització d'una via de resolució en cap cas exclou la possibilitat d'utilitzar-ne una altra. Serà la persona afectada qui, en funció de la situació, ho decideixi (excepte si la persona és menor d'edat, que ho faran els i les seves responsables legals).

Les vies de resolució són:

- **Vies internes** de protecció i resolució contingudes en aquest protocol: Per activar aquest mecanisme, es pot demanar ajuda i visibilitzar el problema al vocal-delegat de la secció o al responsable del departament pertinent, que s'encarregarà de comunicar la situació a les persones de referència. També es possible adreçar-se directament a les persones de referència a través dels canals de comunicació previstos en l'apartat 5.
- **Vies externes**, entre les quals hi ha:
 - Acudir a la via administrativa (Inspecció de Treball) quan es tracta d'un cas entre treballadors/es i/o persones voluntàries. L'actuació de la Inspecció de Treball consistirà a investigar quina ha estat l'actuació de l'entitat davant del coneixement d'uns fets d'assetjament.
 - Acudir a la via judicial penal per a la protecció dels seus drets.

Als i a les testimonis:

Les persones que presenciïn alguna situació de violència o tinguin sospites que s'ha produït, haurien de:

- Donar suport a la persona que pateix aquesta situació.
- Manifestar rebuig sobre el comportament d'una persona agressora (sempre que la situació ho permeti).
- Comunicar la situació a les persones de referència que conformen la Comissió d'avaluació i seguiment i/o comunicar-ho al o la vocal de la secció esportiva pertinent.

- Col·laborar en tot el que sigui necessari una vegada obert el procés d'aclariment dels fets.

En el cas que el personal del centre adverteixi indicis d'una situació de violència exercida sobre una persona menor d'edat està obligada a comunicar-ho de forma immediata a la Comissió d'avaluació i seguiment, la qual avisarà a les autoritats competents.

Comissió d'avaluació i seguiment: persones de referència

L'entitat compta amb una Comissió d'avaluació i seguiment conformada per:

- Presidència i/o Vicepresidència del club (UEH).
- El o la vocal – delegat/da de la secció esportiva involucrada (Natació, waterpolo, bàsquet, patinatge i hoquei).
- Direcció General d'Horta Esportiva AIE quan es tracti d'un cas que afecti l'àmbit social o de la gestió.
- Persona de referència del protocol.
- Assessorament jurídic extern en aquells casos que sigui precís.

En primera instància la persona de referència serà qualsevol dels membres de la Comissió. Quan aquesta tingui coneixement d'una situació de violència, convocarà la Comissió d'avaluació i seguiment.

Les funcions de les persones de referència són:

- Donar suport a la persona afectada.
- Presentar les diferents vies per resoldre el problema, facilitant informació i assessorament sobre com procedir.
- Facilitar altres recursos de suport i referència (mèdiques, psicològiques, etc.).
- Vetllar per la confidencialitat en tot moment del procés.
- Notificar a les autoritats competents, quan sigui pertinent.
- En casos de violència sexual, comunicar la situació a l'IBE.
- Durant la fase d'investigació, s'encarregaran de fer les entrevistes amb la persona afectada, la presumpta agressora i amb els i les testimonis.
- Elaboració de l'informe final amb la investigació i conclusions, que farà arribar a la Comissió d'avaluació i seguiment del protocol de la UEH.

Les persones de referència que conformen la Comissió d'avaluació i seguiment s'han de nomenar cada tres anys, amb possibilitat de renovació.

6.3. Via interna

Quan la persona de referència rebí una comunicació en la qual s'exposí una possible situació de violència, s'activarà la via interna amb els **objectius** següents:

- Acompanyar i assessorar a la persona afectada.
- Aclarir els fets.
- Proposar millores o modificacions oportunes.
- Proposar accions i, si s'escau, sancions pertinents a les persones que han actuat incorrectament.

La via interna consta de tres fases:

FASE 1	Comunicació
FASE 2	Investigació
FASE 3	Decisió i informació dels resultats

Fase 1. Comunicació

El procediment s'inicia amb la comunicació dels fets per escrit a una de les persones de referència (vegeu apartat 5).

L'objectiu d'aquesta fase és informar, assessorar a la persona afectada o a altres persones que han estat testimonis de la situació i realitzar les notificacions que pertoquin. La persona de referència és central en aquesta etapa. Ella és l'encarregada de, en un espai de confiança i seguretat, resoldre dubtes; informar i assessorar sobre el contingut del protocol, els drets i garanties de les persones involucrades així com les accions que es poden emprendre.

La persona de referència també s'encarregarà de convocar a la Comissió d'avaluació i seguiment, que notificarà a:

- La presumpta persona agressora, si es valora pertinent fer-ho en aquesta etapa inicial. Si és menor d'edat, s'avisarà a la família.
- Quan la persona afectada sigui menor d'edat, s'avisarà a la família (excepte que la violència vingui de l'entorn familiar) i a les autoritats competents (serveis socials o DGAIA).

- Si la conducta pot ser constitutiva de delictes – tant si la persona afectada és adulta o menor d'edat – es notificarà a les autoritats competents (Policia, Ministeri Fiscal o autoritat judicial).
- En casos de violència sexual, es comunicarà la situació a l'IBE.

Aquesta fase tindrà una duració màxima de **5 dies**.

Fase 2. Investigació

Rebuda la comunicació i feta la primera atenció a la persona afectada, la Comissió analitzarà la informació disponible i decidirà si s'arxiva o es continua amb la investigació. Aquesta decisió serà motivada per escrit. En cas d'arxivar-la, es comunicarà al/a la denunciant, argumentant-ne els motius.

En cas de decidir continuar amb la instrucció, es procedirà a:

- Designar una o diverses persones de referència per part de la Comissió per tal que portin a terme la investigació.
- Desenvolupar i documentar la investigació: entrevistar-se amb la persona afectada (que pot estar acompanyada de la persona de referència o d'un/a company/a), els i les possibles testimonis i la persona denunciada amb l'objectiu de clarificar el cas. Caldrà buscar espais còmodes i de confiança, que permetin garantir la confidencialitat.

Una vegada realitzat tot el procés d'investigació, les persones de referència que l'hagin dut a terme redactaran un informe, que serà presentat a la Comissió. Aquest document ha d'incloure una síntesi dels fets, les accions desenvolupades durant el procés d'instrucció i les conclusions i valoració del cas, juntament amb propostes d'acció i millora, si s'escau.

Important: Si el cas ho requereix, la Comissió podrà aplicar mesures cautelars amb l'objectiu d'evitar o limitar el contacte entre la presumpta víctima i la persona que l'agredeix. Si aquestes mesures passen per un desplaçament o un canvi temporal de les activitats que s'anaven desenvolupant, s'ha de garantir que sigui canviada la persona presumiblement agressora per garantir la protecció de la víctima davant possibles represàlies.

Aquesta fase tindrà una duració màxima de **12 dies**.

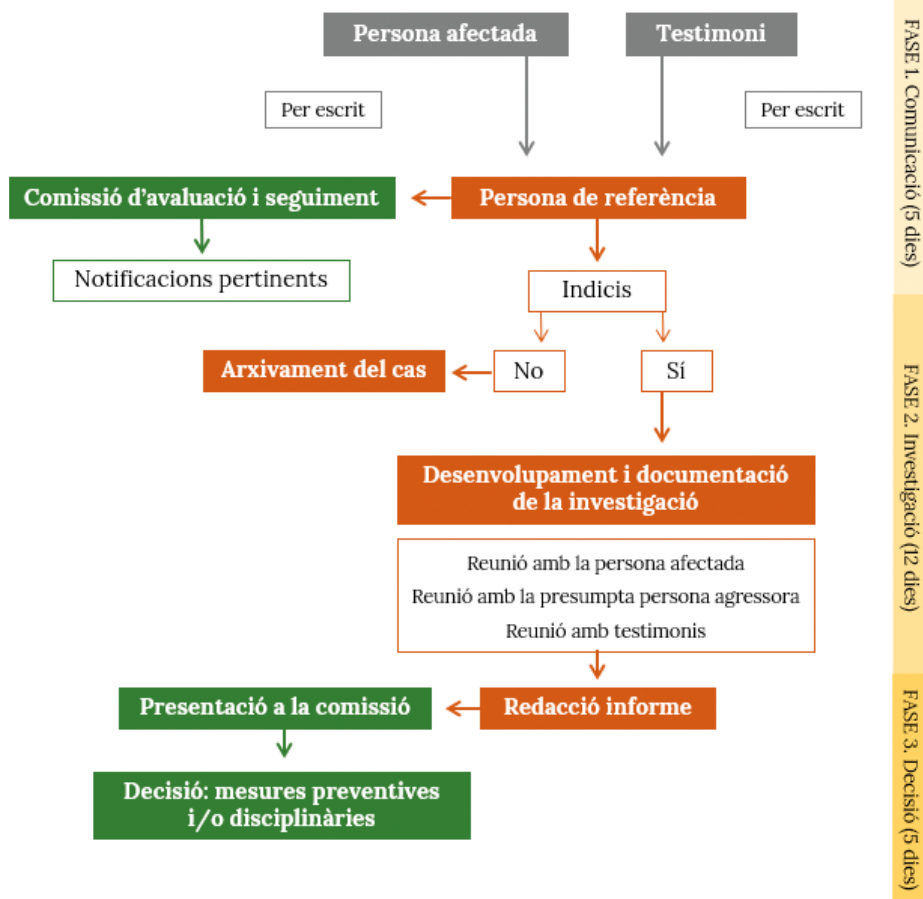
Fase 3. Decisió i informació dels resultats

Finalment, la Comissió es reunirà per estudiar i deliberar sobre com procedir. En qualsevol cas, serà necessari:

- Redactar un nou informe on consti l'informe elaborat per la persona referent, les conclusions i les accions que la Comissió estimi necessàries.
- Informar dels resultats a les parts.
- Aplicar les mesures preventives o disciplinàries que la Comissió hagi considerat pertinents.

Aquesta fase tindrà una duració màxima de **5 dies**.

6.3.1 Resum del circuit de la via interna

7. Seguiment del protocol

La Comissió d'Avaluació i Seguiment (composició descrita en l'apartat 6.2) és l'òrgan responsable de:

- Crear i actualitzar un registre d'incidències i casos.
- Elaborar un informe anual per assegurar l'eficàcia i la funcionalitat del protocol i adaptar-lo si es considera necessari.
- Incloure en l'ordre del dia de les reunions de la junta directiva la revisió dels casos i les comunicacions rebudes, així com la seva resolució.

Per tal d'assegurar la correcta implementació del protocol, s'incorpora un sistema de monitoratge (en compliment de l'article 48 de la *Llei Orgànica 8/2021, de 4 de juny, de protecció integral a la infància i l'adolescència enfront de la violència*):

8. Annexes

8.1 Model de comunicació de supòsit o evidència

[illegible]

8.2 Marc legal

Les normes d'aplicació en la matèria, amb especial atenció a les violències sexuals, són les següents:

ÀMBIT ESTATAL

Constitució Espanyola:

- **Art. 14:** Principi d'igualtat.
- **Art. 15:** Dret a la vida i a la integritat física i moral.
- **Art. 18:** Dret a l'honor, a la intimitat personal i familiar i a la pròpia imatge.

Llei Orgànica 10/1995, de 23 de novembre, del Codi Penal

- **Títol III.** De les lesions.
- **Art. 169.** Amenaces.
- **Art. 172.** Coaccions.
- **Art. 178.** Agressions sexuals
- **Art. 184.** Assetjament sexual

Llei Orgànica 3/2007, de 22 de març, per a la igualtat efectiva de dones i homes:

- **Art. 7:** Definició d'assetjament sexual i assetjament per raó de sexe. A continuació, a l'apartat 3, s'estableix que es consideraran en tot cas discriminatoris.
- **Art. 45.1:** Obligació de les empreses a adoptar mesures dirigides a evitar qualsevol tipus de discriminació laboral entre dones i homes. Mesures que hauran de negociar i, en el seu cas, acordar amb la representació legal de les persones treballadores en la forma que es determini en la legislació laboral.
- **Art. 48:** Mesures específiques per prevenir l'assetjament sexual i l'assetjament per raó de sexe en el treball.

Llei Orgànica 8/2021, de 4 de juny, de protecció integral a la infància i l'adolescència enfront la violència

- **Art.1** Definició de violència contra la infància i adolescència.
- **Arts. 15 i 16.** Deure de comunicació qualificat del personal dels centres d'oci i esport.
- **Art. 48.** Obligació de les administracions públiques d'elaborar protocols.

- **Art. 48.** Obligacions de les entitats que realitzen activitats esportives i d'oci amb persones menors d'edat.
- **Art. 57.** Certificat d'antecedents penals per delictes de naturalesa sexual negatiu per accedir a professions, oficis i activitats que impliquin contacte habitual amb menors d'edat.

ÀMBIT AUTONÒMIC

Estatut d'autonomia de Catalunya

- **Art.15:** Dret de totes les persones a viure amb dignitat, seguretat i autonomia, lliures d'explotació, de maltractaments i de tota mena de discriminació; i dret al lliure desenvolupament de llur personalitat i capacitat personal.

Llei 17/2015, de 21 de juliol, d'igualtat efectiva de dones i homes

- **Art. 30.** Esports. En el marc de les polítiques esportives s'han d'elaborar protocols i mecanismes de prevenció i actuació davant la violència masclista.

Llei 17/2020, de 22 de desembre, de modificació de la llei 5/2008, del dret de les dones a erradicar la violència masclista.

- **Art. 4.** Formes de violència masclista.
- **Art. 5.** Àmbits de la violència masclista.
- Capítol 7 (art. 27 a 29): Tracta l'assetjament sexual i l'assetjament per raó de sexe en l'àmbit laboral i social.

C/ Feliu i Codina, 27 (08031) Barcelona
uehorta@uehorta.cat

93 427 64 79

www.uehorta.cat